

Rättegångs Handlingar
utl M ålen

Rörande Tryckfrihets Brott

emellan

John Hall och Pehr Backman
å ena Sidan

samt Hållste Boets Curatorer

N. Björnberg. S. M. Åkerman. D. Low och D. Carnegie.
å andra Sidan.

Utdrag af Protocollet, hållet inför försillte Rådhus: Rätten i Göthe-
borg den 30 Juni 1818.

Nr. 12.

Uti försillte till denna dag uttagne stämningar, hade Herr Grosshand-
laren Hall och Handesleman Backman å ena sidan, samt Herr Commer-
ce. Rådet och Commendeuren Björnberg, Herr Lands. Kammereraren
S. M. Åkerman, samt Herrar D. Low och D. Carnegie, å den
andra, yrkat ansvar å hvarannan för förmente ärerdrige beställningar
uti frister som till trycket blifwit besordrade.

Wid upprop instälte sig parterne personligen derwid Herr Com-
merce. Rådet och Commendeuren Björnberg, Herr Lands Kammereraren,
Åkerman, samt Herrar D. Low och D. Carnegie anmält, att de till de-
ras biträde i Rättegången antagit Herr Åkeförens Rollesoth, som i an-
ledning af derom wäckt fråga, förklarade, att hwad Curatorerne i den
kländrade fristen yrkat, blott innefattar ett svar och wederläggning, af
de sanningslösa angifwelser Herrar Hall och Backman tillåtit sig göra
Herr Åkeförens Hufvudmän, icke allenast uti de anmärkningar de af-
gifwit öfwer den kländrade redowisningen för förvaltningen af John
Hall & C:pa till Borgenärers förnöjande afsträdda Bo, utan äfwen i en
från trycket i Wenersborg utgifwen friste Species Facti kallad; och af
sådan anledning, påstod Herr Åkefören, att de instämde målen såsom
med hvarannan, ägande gemenskap, borde i ett sammanhang handläg-
gas och bedömmas; hwaremot Herrar John Hall och Pehr Back-
man icke heller hade något at påminna.

A

Wi.

Widare begärde Herr Uppför Nolleröth att så afgifwa Hufvudsakeligt svaromål innan någon pröfning företages om målens handterande särskilt, såväl Rådhus, Rätten, emot hwar parterna å ömse sidor nu stola önska, derom ännar ingå uti någon öfverläggning. Parterna tillfades aftröda; och som olika meningar uppstodo i den fråga, huruvida de instämde målen skulle hwar för sig eller i ett sammanhang handteras, så Prebs till omröstning, derwid Herr Notarien Holmgren yttrade; att då parterna sjelfva icke gjort någon anmärkning derom, att de ömsom instämde mål borde särskilt utföras, Herr Notarien fann, intet hinder för deras handläggning gemensamt, men ansåg den af Herr Commerce-Rådet och Commendeuren Björnberg, samt hans medparter omstämde Prest, hwilken från Wenersborgs tryckeri utgäte icke kunna, wid denna Domstol blifwa i ansvärsvägen föremål för någon undersökning eller pröfning.

Herr vice Håradshöfdinge Eijerman yttrade Ehuru parterna å ömse sidor förklarar sig icke hafwa att inwända emot desse måls handläggande i ett sammanhang, är jag deraf likväl icke hindrad, tillse, och bestämma, huruvida det är med en laga rättegångs ordning enligt, att målen gemensamt, eller och hwar för sig handteras, och som de uttagne stämningarne angå särskilde förmente förbrytelser, hwilka å hwardera sidan stola vara begångna å olika tider, så finner jag sålgt, att desto hållre i ransakningen åställa målen, så att det af Backman och Hall emot Herr Commerce-Rådet och Commendeuren Björnberg, Herr Lands-Kammereraren Ålerna, samt Herrar D. Low, och D. Carnegie instämde, och det af de sednare mot de förra anhängigt gjorde, hwar för sig förekomma, som de, i deras nuvarande stid, icke med hwarannan stå i ofölgaktigt sammanhang, och det ena af dem icke bör deraf uppehållas, att hinder möjligen skulle kunna möta för en lika tyndesam fortsättning af det andra, samt härigenom desutom winnes, den yttersta enkelhet och redighet i undersökningen, som tryckfrihetsförordningen, så tydligt ålyftar. För öfrigt instämde herr vice Håradshöfdingen uti hwar Herr Notarien Holmgren yttrat.

Herr Lands-Secreteraren Engström förenade sig med Herr vice Håradshöfding Eijerman, och undertecknade Håradshöfding gillade desse sednars domslut.

Orb.

Ordföranden Herr Advocatskiffalen Tullgren biföll Herr Notarien Holmgrens mening i frågan om den från Wenersborgs Tryckeri utkomne Prest, men i andra frågan, huruvida de ömsom instämde målen borde särskilde handteras eller ej, fann Herr Advocatskiffalen, innan omständigheterna blifwit närmare utvecklade ingen anledning att ingå uti någon pröfning af detta ämne som icke blifwit af parterna i fråga stådt.

I anledning af pluralitetens beslut fattades och för parterna affas desdessa Utslag.

Ehuru parterna å ömse sidor förklarar sig icke hafwa att inwända emot desse måls handläggande i ett sammanhang, är Rådhus Rätten deraf icke hindrad tillse och bestämma, huruvida det är med en laga rättegångsordning enligt, att målen gemensamt, eller och hwar för sig handteras; och som de uttagne stämningarne, angå särskilde förmente förbrytelser, hwilka å hwardera sidan stola vara begångne, å olika tider; så finner Rådhus Rätten sålgt att desto hållre i ransakningen åställa målen, så att det af Backman och Hall emot Herr Commerce-Rådet och Commendeuren Björnberg, Herr Lands-Kammereraren Ålerna, samt Herrar D. Low och D. Carnegie instämde, och det af de sednare emot de förra anhängigt gjorde, hwar för sig förekomma, som de i deras närvarande stid, icke med hwarannan stå i ofölgaktigt sammanhang, och det ena af dem icke bör deraf uppehållas, att hinder möjligen skulle kunna möta, för en lika tyndesam fortsättning af det andra, samt derigenom desutom winnas den yttersta enkelhet, och redighet i undersökningen, som tryckfrihets förordningen, så tydligt ålyftar.

I öfrigt och hwar desutom angår den omstämde Presten, som från Wenersborgs tryckeri utgäit, så anser Rådhus Rätten den samma, icke kunna i Brottmålsvägen, härstädes blifwa föremål för någon undersökning, eller pröfning.

Emot detta utslag anmälte Herr Uppför Nolleröth missnöje; hwar efter först företogs målet, som Herr Commerce-Rådet och Commendeuren

U 2

Se.

Björnberg, Herr Landskammereraren Åkerman, samt Herrar D. Low och D. Carnegie instämte i anledning af en så lydande ansökan:

Sedan John Hall & C.p. dels gemensamt uti deras igenom Trycket utgifne, och öfwer Rikets kringspribbe, i egna orimliga och sanningslösa frågor och svar, tillstapade anmärkningar, emot vår, såsom tillförordnade Styfman i äldre bolaget Halls & C.p. Concursmassa, författade och till Wällof. Rådhus-Rätten ingifna Redogörelse, och dels genom en från Trycket i Wenersborg af Hall enstilt underkrifwen och kringspribb Skrift, under titel af Species Facti, i det närmaste öfwerensstämmande med de förstnämnde samt flere tryckta Skrifter, hvarigenom de öf på det infamaste sätt till heber och dra otydligt angripit och småda sökt; så hafwa wi sett öf nödsakade, så wäl till wederläggning deras, som för att, ej allenast freda vårt goda namn och Rykte, samt wundna medborgerliga hedrande anseende, utan öf för att upplysa Respective allmänheten om Hall & C.p. ofog till, samt vår ofuld i de öf gjorde eftertänkelige tillmålen, från Trycket härstädes låta utgå vårt försvar emot omförmäldte Smådeskrifter, hwari wi på det nogaste sätt asparat våra utlåtanden om Hall & C.p. och deras tygellösa förfarande, efter hwad wi funnit lämpeligt, för att det samma som sig borde, offentliggöra.

Nu som ena Bolagsmannen i nämnde Bolag Handlanden Pehr Backman ansett sig af detta vårt utlåtande tröskad, och derföre å öf till Wällof. Rådhus-Rätten å den 30 i denna månad Stämning uttagit till ansvar derföre; alltså finna öfwen wi öf föranslåne, nödsamt anhålla om Stämning och genstämning till Särskilde Wällof. Rådhus-Rätten, å så wäl bemänte Backman som andra Bolagsmannen John Hall å nämnde dag för att genmåla våra påståenden.

1:o Att som Hall och Backman genom de från Trycket utgångne Smådeskrifter, enligt hvilka de till heber och dra öf otydligt angripit, icke allenast gifwit anledning, utan och satt öf i nödvändighet, att på sätt som Best, öf förswara, det af Backman emot öf anstälte åtal, så som obefogat, all så ogillas måtte.

2:o Att som så wäl Hall som Backman under firma Hall & C.p. genom omförmänte från Trycket utgifne och allmänne gjorde Smådeskrifter öf till heber och åra angripit, och så wile det på dem ankommit, sökt fraba vårt wundna medborgerliga hedrande anseende, de för denna deras lagstridiga åtgärd lagligen ansvara måtte, samt vårt derigenom tillstundande lidande ersätta; och

3:o Att, med förbehåll af öppen Talan i allt hwad med detta mål gemensamt hafwer, de åläggas måtte, att gälba våre genom denna Rättegång åbragte kostnader.

Götheborg d. 18 Junii 1818.

N. Björnberg. S. M. Åkerman. D. Low. D. Carnegie.

Herr Årbehor Nolleröth inlemnade:

1:o Detta anförande.

Till beswarande af de af Wederparterne å öf uttagne Stämningar åberopa wi den af öf å dem uttagne Stämning och återstämning, samt till utförande deraf så den åran ingifwa, så wäl de af John Hall och Pehr Backman under firma af John Hall & C.p. under d. 2 Januarii 1816 författade och från Trycket härstädes utgifne så kallade Anmärkningar öfwer vår Redowisning för förvaltningen af Hallfa Boet, bestående endast i egne af dem tillstapade frågor och svar, hvarigenom öfhynerhet i afseende på de understrukne meningar, de medelst lögnaktige uppgifter och wrångda framställningar till allmänhetens förwllande och förledande, öf till heber och åra på det nedrigaste angripit; och hwars med John Hall, uti en härstädes berörde dag författad, och från Trycket så wäl i Stockholm som Wenersborg utgifwen och öfwer Rikets kringspribb, härjemte bifogad Skrift, under titel af Species Facti fortl, som öf det af öf, till ådagaläggande af vår ofuld, och för att wilsa Wederparternes lastbara och brottsliga förfarande, under den 18 Julii samma år från Trycket härstädes utgifna Swar, hvarigenom wi an-

se och hafwa Weberparterne på något sätt förfördelat, än mindre, som påstås vill, till deras förmenta heder och ära, utan endast sökt i den mon nödvärnigheten det fordrat, att affskilja deras högst obefogade och lastbara försärande emot oss, och hvarföre vi vördsamt anhålla, att de enligt 60 Capitlet Misgjernings-Balken, samt 11 och 12 Mon. 3 §. af Kongl. Tryckfrihets-Förordningen af den 16 Julii 1812 måtte warba ansedde, men annan ersättning af dem för vårt derigenom tillflyktande lidande, sätta vi oss öfver, att af dem ens fordra.

N. Björnberg. S. M. Åkerman. D. Low. D. Carnegie.

och 2:do De anmärkningar John Hall och Komp. till Rådhus Rätten härstädes ingifwit den 2 Januari 1816. Öfver Herr Commerce-Rådet och Commendeuren Björnberg, Herr Lands-Kammereraren Åkerman, samt Herrar D. Lows och D. Carnegies upprättade redowisning för Hallsta Måsans förvaltning; och i dessa anmärkningar hwilka härstädes år 1815 blifwit Tryckta, ansåg Herr Åkeshörens följande uttryck, såsom brott emot Tryckfrihets förordningen, nemligen:

I fjerd. Puncten

"Med Herrar Curatorers egna Böcker kunna vi bewisa, att egendomarna icke blifwit sålde, för att betala Intekningshafswares fordringar, utan för att dermed etablera ett opriviligerat Discout Contoir, som förfäffade Herrar Curatorer och andre obehörige mån kontante lån och Ressourcer, och för att betaga oss förmågan, att uppgöra accorbet, samt ånteligen för att ställa uti en mängd oredeliga och osäkra människors händer utöfwer 130,000 R:d. Banco, som nu erbjudes oss under titel af utesående fordringar, såsom god betalning för våra fasta Egendomar, hwilka emot vår wissa och med wäld blifwit sålde, då känslan för medborgares säkerhet och rättighet icke kunde återhålla Herrar Curatorer från utöfmandet af wäld och orättwisa eller frugtan för lagarnes bestraffning, så hade den undersärliga wördnaden för Konungars och Riksstånds ömmande allwarliga föreställningar borde warfa hindre för deras egenmyttiga och förstörande affigter.

Att

Att Curatorernes straffwärda förhållande föreställer ett gränslöst och rysswärde exempel för Konungamagten och Swenske mäns säkerhet. — Då bewist blifwit, att Herrar Curatorer hwaribland i synnerhet Herr Commerce-Rådet och Commendeuren N. Björnberg utmärkt sig, utan rättighet att sälja, af lagarne förbudet att köpa, såsom den, hwilken begagnat tillfälle för att till wanpris åtkomma största delen af Hallsta Boets fasta och lösa Egendom.

Femte Puncten.

"Är redowisningen riktig eller falsk?

"Den är falsk; ty den grundar sig icke på redigt förde eller afslutade Böcker, utan på imaginera uppgifter, undandöljde tillgångar, för att misleda Borgenärerne till deras fattade beslut och Domarena till oredliga begrepp, framstald i hopp att winna genom den kostsamma semäriga rättsgången befrielse derifrån, för att kunna underlå sig Hallsta Boets förmögenhet, som nu fört.

Sjette Puncten.

"Att Herrar Curatorers Redowisning föreställer all den oredlighet, som upptäckas kunnat, för att styla spåren till afwägar, som fredsade Samweren och wärdiga medborgare emot lagar och författningar alldrig följa; och tillstapa en flöja, under hwilken döles den straffwärda ste egenmytta och de rysswärda ste misbruk af förtroende.

"Att vi i annat fall blottställes att förlora igenom Herrar Sysslomåns fortsärande egenmytta, och antagne förstörelse-principer, alle hwad som nu finnes i behåll, som undslupit deras Roskrighet.

"Att de misbruk, som dageligen föröfwas igenom Böckernas förändring derigenom förekommas.

Ättonde Puncten.

Igenom detta påstående äro alla anmärkningar gjorda öfwer den egenmytta, Handelsböckerne för alla år wisa, att Herrar Curatorer emot lag drifwit med Boets medel, Egendomar och Effecter.

Ende

Fionde Puncten.

Huruledes hafwa Jern och Manufacturbruket blifwit af Herrar Curatorer administrerade?

Herrar Curatorers Redovisning och hållne Böcker öfwer förvaltningen föreställer den straffwärdaste egennytta, efterlåtenhet, misshushållning och förstörelse, då deras falska uppgifter jemnföras med afledne Halls böcker och med andra Bruckspatroners vittnes intyg;

Att Herrar Curatorer till wanpris sjelfwe köpt största delen af allt, hwad Bruket tillverkat; att behållningarne af Lackjern och andra effecter på Bruket före Cession blifwit Brucksförwaltarena utom anmärkning och laga åtgärd, stänka af Herrar Curatorer, för att kunna råkna uppå deras blitråde, att fullkasta och förstöra Hallsta huset.

Att Herrar Curatorer icke begagnat Skogarne, för att deraf braga den nytta, som Bjelks och Zimmerhandeln den lönande Conjunctionen tillbödd, utan tillåtit Brucksförwaltarena i Compagnie med Ior. Jensen, att så begagna dessa betydliga fördelar.

Ellofte Puncten.

Huru hafwer Sägarna wid Eder, Åstabyholm, wid Bruket, och landegendomarne blifwit af Curatorerne förwaltade?

Hwarigenom hände, att Commerce-Rådet Björnberg fick fram Blockar widå öfwer behofwet för sine Sagar, och ansåg som en grace att begagna Boets Sagar emot lega, som i brist af Blockar stodo, derigenom Boet beröfwades den stora winst, som förädlingen tillbjuder, hvilken således tröp i Herr Commerce-Rådets ficka, — nu hände att Boet flere Sagar icke ågde än No 1 och 6 som Hall inropie på Auction, (i trots af spö och arrest, som utlofwades.)

Tolste Puncten.

Huru har hamnen i Masthugget blifwit förwaltad?

H.

Likafom all annan Egendom, egenyttigt och otroligt, den begagnades af Herrar Curatorer, äfwen till uppläggning af deras Plankor och Bräder, öfwer hvilka tillhynten anförreddes i sin år åt en Bokhållare, som Regala Brädwärens producter beröfwat hynten och minnet, så att han icke kunde ställa Lit. Björnbergs och Carnegies Stubber ifrån Boets Skeppningsplankor och Bräder, desse Herrar bundrande befalle honom muntligen att afseppa för deras enskilda Räkning.

Åbertonke Puncten.

sin affty, att dela rofwet med Herrar Curatorer och deras så agenter, hwarföre också största delen af hwad som försålles, kom at till wanpris tillhöra dem på sätt Auctions-Protocollerne bewisa.

Tjugonde Puncten.

Huru hafwer Herrar Curatorer behandlat Enkefru Hall? De hafwa i 9 år bestridt henne Rättigheten att så uppbåra hwad henne lagallgen, och efter laga kraft wundna Domar tillföll och igenom olagliga och egennyttiga åtgärder, samt falska uppgifter och Calculer, föreställt brist uti måförens tillgångar, som wi bewist, att hwarcken varit eller kunnat blifwa, om Herrar Curatorer oflanderligt uppfyllde sina pligter, hwarigenom bemålte Enkefru varit fränhållen en betydande del af de penningar, som hon ågt rätt att uppbåra;

Tjugonde Första Puncten.

Komma att answara äfwen som för den Stada wi lidie af Curatorernes förstörande förvaltning och den of med wåld bestridda Rättigheten, att sjelfwa så nyttja och begagna vår Egendom.

oberäknat den under twist kommande Summan, utgörande utöfwer två Millioner Riksdaler, som Herrar Curatorer och deras Samband fins emellan delat och förstört, under det de omenstlige btottställe of för att dö af hunger, nöd och elände. — Mätte denna grymma och wåld

B

wåld

målsamma behandling icke undgå en moget ägande. Stryckes, wärd rätt-
wisa Domares och hwar enskilt swenskt mans uppmärksamhet, för-
tryckelse och affly, ledande till lagarnes helgd och den säkerhet och friid,
som hwarje swenskt man och medlem i samhället under deras stränga ut-
öfning bör njuta.

Efter upläsande häraf ingaf Herr Grosshandlaren Hall detta an-
förande:

Jemte det jag för återlemna den å mig uttagne Stämningen får
jag återopa i all ödmjukhet min genstämning, och hwad Herr Backman
wid loft. Råmners Rätten i detta mål anförte och bewist.

Den Species Facti jag uti mitt enskilda namn låtit trycka, hwaruti
Herr Backman, hwarken såsom författare eller utgifware äger del, som
Herrar Curatorer föregiwa varit anledning till deras obetänksamma
Smådeskrift, innehåller i korrekt sammandrag upplysning om den misshän-
del jag lidit och lagligen åklagas och bewist emot Herrar Curatorer uti mit
Bo, i offeende uppå deras förstörande förvaltning deraf, och grundar sig
följaktligen på, till Högåle Rådhus Rätten ingifne handlingar och bewis,
med stöd af 2 § af Kongl. Maj:ts nådiga tryckfrihets lag, kan ådet således
icke emot mig wäckas eller äga rum, hwarföre jag således hoppas lagligen
friskännas; men då Herrar Curatorer på ett sårande sätt med den åtala-
de smådeskriften sökt beröfwa mig heder och ära, och således förklena
mitt borgerliga namn och rykte, så yrkar jag den beströffning, som 11te
Mom. i 3 § af Kongl. Maj:ts tryckfrihets förordning stadgar, särdeles,
som den åtalade smådeskriften icke förut varit inlemnad till Högåle
Rätten, såsom förklaring uppå mina anmärkningar emot Herrar Curato-
rens och Borgenärers misshandel och förstörande förvaltning af mitt Bo.

John Hall.

Herr Handelsman Backman förklarade, att han anser de af hans
Bolag, John Hall & Co.p. författade ofwannämde anmärkningar emot
den upprättade redogörelsen icke kunna komma att bedömmas efter Tryck-
fri

frihets författningen, enär dessa anmärkningar blifwit ingifne uti En an-
hängig Rättegång, och således böra i ett sammanhang med densamma
till deras mer eller mindre besogenhet pröfwat; och af sådan anledning
anhöll Herr Handelsmannen om befrälsse för det å honom yrkade
ansvar.

Sedan vidare icke förekom så

Utsades:

att porterne åligger wid nästa sammanträdet den 4:de nästkommande Julii
sig infinna, då detta Protocollet skall blifwa justerat; hwarefter Rådhus-
Rätten wille med Saken vidare lagligen förfara.

Ut supra.

In fidem

M. Bring.

Utdrag af Protocollet hållet inför särskilde Rådhus-
Rätten i Göteborg den 4:de Julii 1818.

No. 21.

Till följe af Rådhus Rättens under No. 12 i Protocollet för den
30 sist. Julii fattade beslut i målet emellan Herr Commerce-Rådet och
Commendeuren Björnberg, Herr Lands Kammereraren Åkerman, samt
Herrar D. Low och D. Carnegie å ena sidan, Råranter, samt Herrar
Hall & Backman å den andra Swarander, angående ansvar efter Tryck-
frihets författningen, instälte sig nu porterne, personligen med undantag
af Herr D. Low, hwilkens Rätt bewakades af Herr Åkefor Mölleröth,
som åfwen biträder öfrige Råranterna i Rättegången.

Protocollet för förra Rättegångs tillfället upplästes till justering
och lemnades utan annan anmärkning än den som nu gemensamt gordes

B 2

af

af Herr Afsekor Molleroth och Herr Hall, att de ömsom bestridt hwad andras påstående.

För att ytterligare styrka det John Halls & Co.p. Priffatt uti den åtalade Pristen icke bör bedömmas efter tryckfrihets författningen, utan pröfwat i ett sammanhang med det mål, hwaruti den blifwit ingifwen, inlemnade Herr Backman nu detta:

Transumt af Herrar Curatorer för Hallsta Boet, Herr Commerces Rådet och Commendeuren N. Björnbergs, Herr Lunds Kammereraren J. M. Åkermans; Herrar D. Low och D. Carnegies till extra Rådhus Rådet inlemnade förklaring öfwer John Halls & Co.p. tryckta anmärkningsgar öfwer deras wisade Redogörelse för Masans förvaltning d. 30 Junii 1818.

Sluteligen så wi den åran återopa, såväl hwad wi förut under Rättegången hufwudsakeligen andragit, som hwad wi till förswar å Hall & Co.p. emot oss afgifne och allmänt kungjorde smådelser under den 29 Julii 1816, i författad och sedermera från trycket utgifne Skrift: Litra C. med derwid fogade bilager andragit och wisat, anhållande wi tillika, såväl om ansvar enl. 60 Cap. Missg. Balken, för de af Hall & Co.p. i des under denna Rättegång ingifne och till trycket befordrade andragander, oss gjorde å heber och åra gående tillwistelser, som att hwad wi nu haft åran anförat, måtte ordagrant i Protocollet intagas jemte de derwid fogade bilager under Litra B, D, E & G, å Halls & Co.p. Concours masas wagnar såsom tillförordnade Spsloman.

N. Björnberg. J. M. Åkerman. D. Low. D. Carnegie.

Efter upläsandet häraf förklarade Herr Afsekor Molleroth, at såwida Rådhus-Råttens anser sig behörig att dömma i saken i ett afseende; så måste den äfwen wara det i ett annat; och genom det att Pristen pröfwat i den wäg, nu blifwit öpnad, förfaller pröfwningen deraf i det mål den blifwit ingifwen.

Uts

Utslag.

Då den åtalade Pristen blifwit tryckt innan den är till domstolen inlemnad finner Rådhus-Råttens att den bör efter Tryckfrihets förordningen bedömmas i hwad der kan förekomma skärande för Rårandernes heder.

Emot detta Utslag anmälte Herrar Hall och Backman misnöje och erbodo den bewisning, att ehuru å Pristen finnes ursatt, att den blifwit tryckt 1815, har sådant likwäl icke skett förr än påföljande året 1816, hålft den i annat fall blifwit till domstolen tryckt inlemnad, hwilket likwäl icke inträffat.

Herr Afsekor Molleroth yttrade härwid, att ifrågawarande Prist redan år 1815 war tryckt och fringspridd; och ansåg den af Herrar Hall och Backman erbudne bewisning innefatta ett klander af Rådhus-Råttens nu fattade beslut och påstod derföre laga ansvar.

I anledning häraf förklarade Rådhus-Råttens: att den af Herrar Hall och Backman återopade bewisning, kan i det ändamål, att leda till någon förändring i Rådhus-Råttens redan gifne Utslag, nu icke så företes eller begagnas.

Sedan Hall och Backman äfwen såde anteknat deras misnöje mot detta beslut och erhållit den underrättelse, att samma misnöje får med hufwudsaken fullföljas; så yrkade Herr Afsekor Molleroth ansvar å Wederparterne efter 11 och 12 momenten uti 3 § af Kongl. Tryckfrihets förordningen den 16 Julii 1812, jemförd med 60 Cap. 5 §. i momentet Missg. Balken.

Till Jurii eller nämnd, utwalbes å skärande sidan Herr Commerces Rådet Broms, Herr Directeur Tranchell; Herr Rådman Ritterberg och Herr Groffhandlaren Gust. Pryh, samt å Swarande sidan: Herr Majoren och Riddaren Florus Toll; Herr Pastorn Magister Kollinius; Borgaren Rasmus Frenning och Landt: Brufaren Lars Swenson i Krogslåt, emot hwilka ingendera af Parterne hade något idf att anmäla; och sedan de

B 3

äfwen,

äfwen, på tillfrågan, upplyst att de icke hade något jäf att anföra emot Håradshöfdingen Herr Sonnenstein; Herr Håradshöfding Högsfeldt; Herr Conrector Johan Rubberg; Herr Magister J. A. Krook och Herr Notarien Patrik Ekman, så blefwo desse af Rådhus Rätten utsedde att deltaga i den Jurii eller nämnd som kommer att den åtalade skriften bedömma.

Till följe af föreskriften i Tryckfrihets förordningen blefwo nu, utan anförde Råd från nämndens antal uteslutne Herr Magistern Krook; Borgaren Trenning; Grosshandlaren Gustaf Prytz och Herr Notarien Patrik Ekman.

Widare förekom icke; hvarföre Rådhus Rätten afkunnade detta:

Utslag.

Med anledning af § 5 i uti Kongl. Maj:tes nådiga Tryckfrihets förordning af den 16 Julii 1812, warda Herr Commerce-Rådet Broms; Herr Majoren och Riddaren Toll; Herr Directeur Tranchell; Herrar Håradshöfdingarne Sonnenstein och Högsfeldt, Herr Conrectorn Johan Rubberg; Herr Pastorn, Magister Kellinius; Herr Rådsmannen Ritterberg och Landsbrukaren Lars Swenkon i Krogslätt härmedellst förordnade att såsom Jurii eller nämnd pröfwa den genom denna Rättegång åtalade skrift i offeende på förment förolämpande skrift, i hvilket ändamål de anmodas att sig inför Rådhus Rätten inställa Thorsdagen den 9 dennes Kl. 10. (Elo) Förmiddagen, för at få del af hwad i saken förelupit och att afslåga den i Tryckfrihets förordningen föreskrifne Ed.

Ut supra.

In fidem.

M. Bring.

Utdrag af Protocollet hållit inför försatte Rådhus Rätten i Göteborg den 8 Julii 1818.

No. 28.

Uf den anledning att hos ordföranden blifwit anmält det, uti målet emellan Herr Commerce-Rådet och Commendeuren N. Björnberg; Herr Lands-

Lands-Kammereraren Åkerman; Herrar D. Low. och D. Carnegie å ena sidan, samt Herrar Hall och Backman å den andra, emenne af dem, som enligt Protocollet under No. 21 för den 4 dennes, blifwit utsedde till ledamöter uti den Jurii, hvilken äger granska och pröfwa beklagensheten af åtalade skriften, icke infinna sig, nemligen Herr Commerce-Rådet Broms, såsom derifrån hindrad af en angelägen bortresa, samt Herr Majoren och Riddaren Toll af den orsak, att han ej är till Staden återkommen och således ej träffad med kallelsen, hade Rådhus Rätten i dag sammanträd och låtit uppkalla Parterne; och när nu upprop af m let stödde, så anmälte sig för Rårenderne, deras förra Ombud: Herr Åkefor Molleroth; men Svaranderne Herrar Hall och Backman woro personligen tillstädes.

Herr Handelsmannen Backman inlemnade ett nu uppläst skriftligt anförande, hvilket då kändande Ombudet derwid icke hade något att påminna, på begäran här intoges, och lyder sålunda:

Jag begagnar detta tillfälle innan den walda Jurii kommit, uti Tillfälle att bedömma mitt förmenta brott, för att uti Ödmjukhet med Boktryckaren Herr S. Norbergs bifogade bewis få styrka hwad jag wid sista Rättegångs tillfället hade åran att anmäla: att Skriften icke blifwit tryckt 1815, utan år 1816, och att mitt förmenta brott således tillkommit igenom Tryckfel och Tryckersättarens wårdslöshet, som äfwen med många vittnen, och synnerligen de som renskrifwit anmärkningarne kan bewisas att de icke ännu kl. 11 på förmiddagen den 2 Jan. 1816, woro fullkomligen författade, utan blefwo det några minuter förrän de kl. 3 till 12 nämde dag, inlemnades till Actuorien, hvarföre de också icke tryckta, wid detta tillfälle kunde åtfölja libellen och genparten, hvilket sannolikt stödt om de då varit det för att spara den kostnaden och undwika det beswäret att låta renskrifwa ut öfwer 50 ark.

Då författaren alldrig kan answara för annat än innehållet af Skriften, som högädle domstolen icke tärer underlåta att witsorda wara enligt med den som blifwit Åkswen och Ingiswen till Actuorien den 2 Jan. 1816, så böt åtal icke kunna åga rum, endr den alldrig kan anses såsom

som en småbesskrift, utan en Rättegångshandling; hvarföre anklagarena försatte uti Rättegången för striffättet fordrat ansvar, då nu dertill kommer, att denna tryckte Skrift, hvarken åtfölgt Tidningarne eller på annat sätt af mig blifwit fringspridd och begagnad, än såsom en Rättegångshandling wid domstolar, för att lätta egit och Domarens besvär, så hoppas jag fullkomligen hafwa ådagalagt min oskuld och således frikännas för annat ansvar än det, hvar till jag blifwit dömd wid hufvudsakens och åberopade bewissens pröfning.

Pehr Backman.

Waranbes derwid bifogat det åberopade Intyget, som är af följande innehåll:

Att en Skrift kallad: Anmärkningar öfwer Herrar Curatorers Redowisning af Halliska Boet, hos mig blifwit tryckt år 1816, ehuru igenom Tryckset årtalet 1815 blifwit igenom Sätterns wårdslöshet åsatt, wårder härmedelst på begäran till bewis meddelat.

Götheborg, den 6 Julii 1818.

S. Norberg.

Herr Grofshandlaren Hall förenade sig med hwad Herr Backman andragit, hwaremot Herr Åfshor Noller och säger sig icke kunna göra något afseende på hwad nu anfört blifwit, utan anser sådant blott innesfatta ett klander af Rådhus-Rättens förut tagne beslut i Saken, för hwilket tillgörande Herr Åfshoren tror Swaranderne böra lagligen ansvara.

Parterne tillfades aftråde, medan Rådhus-Rätten öfwerlade om följande för dem åter infallande affagde:

Utslag.

Något laga afseende å hwad Swaranderne nu andragit, såwilde det spisar till förändring af Rådhus-Rättens förut i Saken gifne U-

Utslag kan ej lemnas; utan länber samma Beslut till esterrättelse.

Häremot anmältes å Swarande sidan misnöje hwilket får fullföljas i och med Hufvudsaken.

Att Herr Backman yttrades nu, at hwad han i Dag anfört afbesles icke Febt, hvarken för att klandra Rådhus-Rättens förra beslut, eller att sådant skulle leda till förändring deraf, utan endast för att ådagalägga sanningen af hwad han förra Rättegångsdagen uppgifwit angående saken då ifrågawarande Skrift blifwit tryckt.

Härefter blefwo till ledamöter i Nämnden walde å Kårande sidan; i stället för Herr Commerce-Rådet Broms; Herr Commerce-Rådet Petter Pettersson, och af Swaranderne uti Herr Majoren och Ribbaren Tolls ställe, Herr Capitainen och Ribbaren C. M. v. Gleandt, emot hwilka ingenbera af Parterne hade något jäs att anmäla, hvarföre de till ledamöter i Nämnden utseddes.

Skollandes till söje här af Herr Commerce-Rådet Petter Pettersson, samt Herr Capitain och Ribbaren v. Gleandt skrifligen anmodas, att sig inför Rådhus-Rätten infinna i morgon den 9 dennes Kl. 10 förmiddagen, för at lifa med öfreiga ledamöter i Nämnden så underrättelse om hwad i målet förekommit och at afslägga den i Tryckfrihets förordningen föreskrifne Ed.

Ut supra.

In fidem

N. Bring.

Utdrag af Protocollet hållit inför särskilde Rådhus-Rätten i Götheborg den 9 Julii 1818.

N:o 31.

Företogs åter målet, som Herr Commerce-Rådet och Commendanten Björnberg, Herr Landskammereraren Åkerman, samt Herrar D. C. Low

low och D. Carnegie instämt emot Herrar John Hall och Pehr Backman, rörande påstått ansvar för förbrytelse emot Tryckfrihets förordningen och hvarom No 28 i Protocollet för förlöbden gårdag sednast handlar, derwid Herr Afgefor Nolleroth insinner sig för Rånderne och Swaranderne äro personligen närvarande.

De som blifwit utsedde att utgöra den så kallade Jury eller Nämnden, anmäla sig också nemligen: Herr Com. Rådet Petter Pettersson; Herr Capitainen och Riddaren E. M. von Zieandt; Herrar vice Håradshöfdingarne Sonnenstein och Högsfeldt; Herr Pastorn Magister Collinus; Herr Conrector Joh. Rudberg; Herr Rådman Ritterberg; Herr Directeur Franchell och Landbrukaren Lars Swenson, hvilka alla med tu uppräckt te finger aflägga den i 3 Mom. 5 § af Kongl. Maj:ts nådiga Tryckfrihets förordning föreskrifne Ed.

Protocollet i detta mål för den 30de Junii och 4de dennes, en kort Pristellig berättelse om målets beskaffenhet och Rick, den åtalade Skriften, samt med ja och nej särskilde utmärkte voterings Sedlar öfwerlemnades åt nämnden, till hviilkens besvarande framställdes denna fråga: är Skriften brottlig efter det lagens rum, Rånderne återopar.

Härefter asträdde Domstolens ordförande och ledamöter, och blef på derom af Herrar Hall och Backman gjord anmärkning, äfwen gärs dagens Protocol i detta mål öfwerlemnat till nämnden af Ordföranden.

På gjord anmälan att Nämnden tagit des beslut i ämnet, intogo Rättens ordförande och ledamöter sine ställen i Rätten, hworefter Herr vice Håradshöfdingen Sonnenstein tillkännagaf, att Nämnden enhälligt besvarat den framställde frågan med Ja.

Herrar Hall och Backman fingo på begäran anteknat deras misnöje emot nämndens Beslut.

På tillfrågan hade Parterne icke något att anföra, hwarsöre Rådhus Rätten affade, att Parterne Pola antingen genom anslag å Rättens

tens dörr, eller kallelse genom betjeningen underredtas om dagen, då de hafwa att sig inställa för att afhöra Rådhus-Rättens i målet meddelande Utslag.

Ut supra.

In idem.

M. Bring.

Utdrag af Protocollet hållit inför särskilde Rådhus-Rätten i Götheborg den 14 Julii 1818.

No 41.

I närvaro af Herr Afgefor Nolleroth, samt Grofshandlaren Hall och Handelsman Backman upplästes nu till Justering Rådhus-Rättens Protocollet, som blifwit hållne uti det under No 31 i Protocollet för den 9 dennes senast anteknade målet emellan Herr Commerce-Rådet och Commendeuren Björnberg; Herr Lands-Kammereraren Åkerman, samt Herrar D. Low och D. Carnegie å ena Sidan, Rådande, samt Grofshandlaren Hall och Handelsman Backman å den andra, Swarander, an ände brott emot Tryckfrihets författningen.

Hall och Backman anmärka, att de sakna antekning i Protocollet derom, att Grofshandlaren Hall, sedan Hall och Backman först förklarar ej mindre Herr Håradshöfdingen Sonnenstein än de öfrige ledamöter af Jury, för ojäfwug, likwäl sedermera samma dag anmärkt, att Herr Håradshöfdingen Sonnenstein wore jäfwug, enär han, såsom Ordförande i Råmners Rätten handlagte målet, då det därstädes war anhängigt.

Herr Afgefor Nolleroth yttrade, att han alldeles icke kunde minnas det Hall gjort en sådan anmärkning.

I anledning häraf anteknas, att sedan på sitt Protocollet för den 4 dennes innehåller, Hall och Backman förklarot, att de icke hade någre idf emot de till Jury utsedde och Rådhus Rätten af sådan anledning

pröfwat dem ojäfwage, har wäl Hall anmärkningswis yttrat, att Herr Håradshöfdingen Sonnenstein wore jäfwug deltaga i Jury af ofwande nämnde orsak; men som Hall häröfwer icke bestämt begärt något utlåtande, och Rådhus-Rätten icke eller kunde förändra sitt då redan fattade beslut, så har denna Halls anmärkning uti Protocollet icke inflytt.

Widare begärte Hall och Backman, att Directeur Norberg, som nu är närwarande, måtte blifwa hörd i frågan, hurumida John Halls & Corp anmärkningar emot Redogörelsen för deras Concours mofa blifwit tryckte år 1815 eller 1816, och orsaken hwarföre uti wisse exemplar står förra och i andra sednare årtaler; och ehuru Herr Åkeför Mölleröht beskrifde ett sådant förhör, wille Rådhus-Rätten det samma icke förwägra, hwarföre sedan Herr Åkeförens emot detta beslut såde sitt misnöje anteknade; Herr Directeur Norberg uplyste, att i likhet med hwad dess redan aflemnade Bewis innehåller, stola de ifrågawarande anmärkningarne werkeligen wara tryckta år 1816, och såsom ett bewis derpå framlemnade nu Herr Directeur ett Exemplar, på hwilket finnes tryckt årtaler 1816, ehuru på det Exemplar till Rådhus-Rätten är inlemnadt står 1815; — denna händelse förklarade Herr Directeur sålunda: at Siffran 6 under tryckningen utfallit, och att Sättern af misstag såde Siffran 5 och insatt den i stället. — Herr Directeur wore så mycket mera öfwertygad att så tillgätt, som Siffran 5 på de exemplar den finnes, och nu blifwo Rådhus-Rätten föremwiste, synbarligen står i en orrlig ordning och ett längre afstånd från nästa Siffra, än de öfrige Siffrorne från hwarannan, hwilket deraf inträffat, att då Siffran för andra gången insattes, har nödig nogranhet ej blifwit iakttagen.

Derjemte uppvisste Herr Directeur ett bewis, att ifrågawarande John Halls & Corp anmärkningar warit ibland de tryckta Skrifterns antal han för år 1816 aflemnadt från sitt Tryckeri, och såwidå på dessa Exemplar ståde tryckt 1815 hade sådant icke undgået anmärkning.

Herr Åkeför Mölleröht framställde den fråga, om icke de första arken kunna wara tryckta i slutet af året 1815 och fortsättningen i början af 1816.

Här:

Härtilt svarade Herr Directeuren, att möjliggen stulle sådant kunna hafwa inträffat, hwad han likwäl icke förmodade, att med Sättningen eller Tryckningen blifwit påbegynt de sista bogarne af år 1815; men med wifhet kunde Directeuren upplysa, att Skriften icke förr än 1816 tryckt utkommit.

Sedan Halls och Backmans anhållan att Herr Directeuren Norberg måtte få sin aflemnade Berättelse med Ed bestyrka, blifwit ogillad och de hwaremot sådt deras misnöje anteknat, så blifwo Parterne utwiste, hwarefter Rådhus-Rätten förenade sig om det beslut, som särskilt författade Uslaget innehåller, och hwilket Uslag för Parterne nu åter förefallade afkunnades. Emot detta Uslag anmälte Parterne ömsom misnöje som anteknades på deras begäran; men de förenade sig uti den anhållan, att så till Trycket besordra Rådhus-Rättens Protocollet och Uslag, hwilket blifwos.

Ut supra.

In fidem.

M. Bring.

U t s l a g.

Särskilte Rådhus-Rättens Uslag uti den till Rådhus-Rättens omedelbara pröfning af Herrar Commerce-Rådet och Commendeuren N. Björnberg, Herr Landskammereraren F. M. Åkerman, samt Herrar Großhandlarne D. Low och D. Carnegie, instämde Säl emot Großhandlaren John Hall och Handelsman Pehr Backman, med påstående att answara efter 11 och 12 Mom. uti 3 § af Kongl. Tryckfrihets förordningen den 16 Julii 1812, jämförde med 60 Cap. 5 §, 1sta Mom. Wißg. Balken för de heder och årarörande tillwitelser, som de uti sinna härstädes tryckte anmärkningar

E 3

öfwer

öfwer förvaltningen af deras till Borgenärernes för-
 njande afsträbde Egendom, gjort Råranderne i egenkap
 af Enslomån; uti hwilket mål Parterne blifwit hörde
 och sig förklarar på Sätt de hållne Protocoller utvisa,
 hwarest den förordnade Jury med enhälligt Ja beswa-
 rat frågan, om Skriften war brottlig efter de Lagens
 rum åklagarena åberopat; Gifwit å Rådhuset i Götte-
 borg den 14 Julii 1818.

Så widt Jurys oflemnade utlåtande icke lägger något band på
 Rådhus-Rättens öfvertygelse, har Rådhus Rätten ansett sig böra genom
 ett bestämt uttredande af rätta förhållandet i Saken, bereda sitt omdöms-
 me, för att med den granlagenhet och rättvisa som är möjlig tillse, hvil-
 ken af de olika bestraffningar, som bero af Rådhus Rättens tillämpning
 efter förekommande omständigheter, kan äga rum.

Rådhus-Rätten har således öfvervägat, å ena sidan, att Sworan-
 dernes brottslighet, för närvarande icke är någon följd af en pröfwad
 bristande bewisning af deras tillmålen, eller en i laglig ordning godkänd
 weberläggning deraf, utan en följd af den stadgade nödiga ordningen i
 ett Samhälle, att en laga bewisning af medborgares förmenta förbry-
 telser bör föregå ett offentligt kungörande deraf, och å andra sidan, att
 alla de sårande tillwitelser Sworanderna gjort sine Weberparter, grunda
 sig på de i ännu anhängig Rättegång uppgifne förhållanden, hvilka så-
 ledes kunna bedömmas af dem, som göra sig mödan af en undersökning;
 hwarföre dessa tillwitelser icke kunna wara för den oskyldigas heder och
 anseende i Samhället lika förliga med sådana tillmålen, hwilkas mer eller
 mindre besogenheter icke kan urski has, hwaritill kommer att ånspönt dese
 tillmålen woro ogrundade, kunde de i det Fick de hittills blifwit fram-
 ställda, icke annorledes bedömmas, än efter 18 Cap. Handels Bollen.

Då den grund för bestraffning af Tillwitelser, både utom och för
 Rätten, i lagen blifwit lagd, att de för angifwaren ej kunna medföra
 ett högre ansvar, än hwaritill den anklagade, i händelse af besunnen
 Brott.

Brottslighet, gjort sig Skyldig, pröfwat Rådhus-Rättens Rättige utvälja
 den lindrigaste af de bestraffningar, som uti de bestämde lagens rum be-
 ro af Rådhus-Rättens urfällande, och förklarar derföre, att jemte det
 Hall och Backman efter Rådhus-Rättens egen pröfning, för deras Prift
 Pola hwardera böta 33 Rik 16 s. och sitta (4) fyra dagar i fängelse
 wid watten och bröd, dömmas de i tvungen följd af Jurys beslut,
 förlustige åran och åläggas göra sine weberparter offentlig afbön, afwen
 som den åtalade Fristen, hwilken confisabel förklarar, Hall af Skarp-
 rättaren offentligen upbrännas.

Med hänsigt till förelupne omständigheter pröfwat Rådhus-Rätten
 Rättige tillåta, att Hall och Backman måge på fri fot wistas — dock
 warder detta Utslag Kongl. Maj:ts och Rikets högloft. Götta Hof-Rätts
 pröfning understållde.

Den härmed misnögd obetagit, att self eller genom laga ombud
 ingifwa sine besvär till Kongl. Maj:ts och Rikets högloft. Götta Hof-
 Rätt senast Klockan före tolf (12) å Måndagen den tredje (3dje) näst-
 kommande Augusti; och så wida Hall och Backman sig beswåra, böra
 de för ädömda böterna bifoga en till weberhäftheten behörigen styrkt
 Borgen, ingången af 2ne mån, en för b. gge och begge för en, som till
 österrättelse ländar.

Är och Dag förut Presne.

På Rådhus-Rättens Wagnar.

Efter förordnande

A. W. Tullgren.

A. N.

M. Bring.

U.

Utdrag af Protocollet hållet inför särskilde Rådhus-
Rätten i Göteborg den 30 Junii 1818.

No. 19.

Herr Commerce-Rådet och Commendeuren N. Björnberg; Herr Lands-Kammereraren J. M. Åkerman; samt Herrar D. Low och D. Carnegie; dro till denna dag Instämde af Herr Handelsman Backman uti de påstående, som innefattas i denna om stämningen afgifne ansökan.

Under loppet af 3 år, som extra Rådhus-Rätten varit upplöst och tillförordnade Ordföranden frånvarande, hafwa Herrar Curatorer för Hallsta Boet, Commerce-Rådet och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Wasa Orden Herr N. Björnberg; Herr Lands-Kammereraren J. M. Åkerman; Grosshandlarna Herrar D. Low och D. Carnegie, låtit under dato af den 29 Julii 1816 trycka, och med Göteborgs Tidning Allahanda under No. 96 den 20 Augustii samma år öfwer hela Riket utsprida en smådestrift, hwarmed de ålyst at igenom fallsta tillmålen icke allenast beröfwa mig min heder och mitt goda namn och rykte, utan äfwen den infomst, som jag igenom vunnit och förtjent förtroende hos allmänheten i många år ågt och som utgjort mitt och min talrika familjes understöd och förmågan att i 11 år förfjuta de offentliga kostnader, som behöfvs för att bestrida egna och Hallsta Boets Rättegångar emot nämde Herrar Curatorer.

Wan att allbreig låta någon ostraffad förnärma min heder, kallade jag genast dessa Herrar till lofl. Råmners Rätten, den enda Damstol, som här på stället, under extra Rådhus-Rättens uplösning fants ojäfwug, som sedan målet blifwit utagerat enligt bifogade Handlingar och Utslag hånstjuit bedömandet till Högåble Rådhus-Rätten — Jag får i följe häraf, då högåble Rådhus-Rätten nu kommit i utlöfning af lagarnes tolkning till misshandlade medborgares frälsning och uprättelse, ödmjukeligen anhålla om lagarnes stydd, för att å nämde Herrar erhålla den bestraffning och Stabe ersättning, som allmänna lagen och Kongl. Maj:ts nådiga Tryckfrihets förordning stadgar; under förbehåll af öppen
Zalan

Zalan och Rätt, att efter förekommande omständigheter samma få utwidga.

Pehr Backman.

Hwarjemte Herr Grosshandlaren Hall äfwen uttagit stämning på Herr Commerce-Rådet och Commendeuren N. Björnberg; Herr Lands-Kammereraren Åkerman, samt Herrar D. Low och D. Carnegie med påstående, att ansvara för hwad de uti den af Herr Backman omnämde frist, rörande Herr Halls person sanningslöst anmält.

Wid uprop instälde sig parterne personligen; Svaranderne i Rättesgången biträdde af Herr Åkefören Nolleroth.

Herr Backman intennade:

1:o Detta anförande:

Igenom stämning har jag beredt min Zalan emot Herr Commerce-Rådet och Commendeuren Björnberg; Herr Lands-Kammereraren Åkerman och Herrar D. Low och D. Carnegie för det de låtit trycka och med Göteborgs Tidning Allahanda kring hela Riket sprida en Smådestrift, som icke allenast gå å heber och åra, utan äfwen såsom förkennlig för mitt borgerliga namn och rykte måste anses, hwaruppå följande sanningslösa tillmålen anmålats såsom öfwerlygande bewis.

1:o att jag såsom Halls ombud och Compagnon bör anses såsom dess ledare, hwilken brukat list, intriger och arghet och den der werkeligen är afwit, samt uti yrskel werkeligen öfwergått till golenskap.

2:o att jag såsom Halls ombud är dömd för att orebelligen hafwa handlat och derjemte ej åga rättighet, att föra andras Zalan, samt,

3:o att jag därför bör anses såsom en dreståndare. —

D

Då

Då jag hvarken författat, underkrifvit eller låtit trycka Herr Halls Species facti, så har Herrar Curatorer för Hall'ska Boet saknat all anledning, att på sätt som sedt, angripa mig och söka beröfva mig heder, ära och mitt borgerliga goda namn och rykte.

Värtre Bewis än Högådle Domstolens och hwar redlig samhällsmedlems vittnesord, att jag hvarken är afwittra eller galen, läter icke behöfwas.

Att jag icke eller blifwit dömd, såsom Herrar Curatorer sanningslöst utspridt för oredligt försvarande, den der icke äger rättighet att föra andras Talan, visar Kongl. Götha Hof Rätts toga Kraft wundna Utslag af den 8 Mars 1816, som twärtom förunnar mig rättigheten att införa Rätta widare utföra andras Talan.

Herrar Curatorer hafwa således saknat alla möjliga anledningar att igenom den utspridde Smådeskriften föreställa mig uti medborgerliga samhället för afwittra, galen, oredlig och en äresförfäddare.

Med återopande af hwad jag haft äran anföra och bewisa, nödgas jag derföre påstå den bestraffning, som allmänna lagen och Kongl. Maj:ts Tryckfrihets förordning stadgar; och då jag i anseende till dessa ärekränkande osanne tillmålen, derigenom förlorat den inkomst, som i många år igenom minniti och förtjent förtroende hos allmänheten utgjorde, icke allenast min talrika families understöd, utan äfwen beredt mig för mågan att i 11 år förfjuta kostnaderna för Hall'ska Rättegångarne, så hemställer jag ödmjukeligen om icke dessa Herrar böra en för alla och alla för en årsätta och upprätta den timade Staden och åbragte Rättegångs kostnader med minst Tjugu Tusende R: d.

I anseende på den uttagne genstämmningen, så får jag ödmjukeligen återopa hwad i denna Rättegång blifwit sagt med tillkännagifwande att jag alldrig författat eller låtit trycka andra skrifter än de som till Domstolar och lagliga authorityter blifwit ingifne och med mitt namn sinnas undertecknade, hvilka icke kunna anses såsom Smådeskrifter, som förfästa

åtal

åtal emot Tryckfrihets Lagen, utan äro underkastade Högådle Domstolens pröfning wid hufvudsakens afdommande, hwarföre åtal och ansvar dess förinnan icke kon äga rum, i solje hwaras genstämmningen lärar förfälla såsom alldeles obefogad och olämplig. —

Dehr Backman.

och 2:o, den åtalade skriften, hvilken finnes undertecknad af samtliga Swaranderne, och härstädes tryckt år 1816, samt innehållande en sådan Öfverkrift:

Swär i anledning af John Halls från Trycket utgifne så kallade Species facti.

Uti denna skrift anmärkte Herrar Hall och Backman, såsom brottsligt följande uttryck:

Att orsaken till den af John Hall och Compagnie i frågan om förvaltningen af deras Egendom, anställda Rättegång, består endast i Halls illfä och enwifhet och dess ledares intriger och arghet, samt bäggas vinnings lustnad och ärrå, att på Creditorernes bekostnad från deras warande intet, uppträda som millionärer, genom det de förmoda sig skola twinga Borgenärerne till uppoffring af sina rättmätige fordringar: att John Halls & C: p uppgift om Concours måhans verkliga Skuld äro helt och hållet falske och origtige, samt endast ådagalägga, att Hall och dess ledare på Creditorernes bekostnad tro sig tillkomma öfwer dubbel mera, än Hall till deras förnöjande ens aftrådt, samt hwad förut om deras arghet, list och ofog sagt är, om ej att de äro verkeligen afwittra; att J. Hall och Backman i deras yrkel verkeligen öfwergått till galenskap; att det af sjelfwa Staten nogsamte skall visa sig att Hall lika med andra mindre redelige gäldenärer skall upptagit Skulden till det rimgaste, men tillgångarne till det aldre högsta: att Hall och dess Compagnon, dels hwar för sig och dels gemensamt genom hwarjehanda list och intriger fortjafat: att Backman såsom Halls ombud, och den der öfver-

D 2

ty

ingad blifwit, att hafwa derwid oredbeligen handlat, blifwit pligtställt att böta 33 R:d 16 s., och att ej utan särskildt tillstånd få föra andras totan inför Rätten, hwilken sak likwäl blifwit anmält, bero på Kongl. Maj:ts nådiga beordmande, och slutligen:

att de således äro nödsakade, för att undwika nytt rättegångs besvär och dermed förknippade kostnader åtnöjas därmed, att inför respektive allmänheten wisa deras oskuld och som orden lyda: dessa åresständeras falskhet, illfa och ofog, det de ock anset sig hafwa fullgjordt.

Svaranderne erkände, att de hellska författat och till Trycket befordrat denna Krift, hwilken endast host för ossende, att wedertägga de flere ofanna rykten och tilmålen, som John Hall & Comp. of ihynnerhet gjort, dels uti deras anmärkningar öfwer den författade Redogörelsen för Hallsta Boets förvaltning, och dels uti denna så kallade:

Species Facti.

Några upplysningar angående den oerhörda medfart, som öfvergått Handelshuset i Göteborg John Hall & Co jämte anmärkningar wid Hallsta Boets förvaltning af dess Curatorer, Herrar Commere. Rådet Commendeuren Björnberg; Lands Kammereraren Åkerman, samt Handlanden Carnegie och Low, sedan genom Kongl. Maj:ts nådiga Dom den 21 Junii 1813 och Rådhus-Rättens i Göteborg Dom af den 24 September 1814, Couratorerne åntelligen blifwit förpligtade, att aflema redo och räkning, hwilken de welat undandraga sig, af Pål som hellska deras förvaltning upplyser, såsom egenmyttig, wäldsam och oslaglig.

Hallsta Boets Fuld, som bewakades på Proclama bogen och genom Concours domen blifwit fastställt, utgör inalles 745,568 R:d 12 s. 1 rst. Således 256,046 R:d 6 s. 3 rst. mindre än Curatorerne uti deras redogörelse upptagit, och hwilken sistnämnde Summa de således welat beröfwa Boet och behålla såsom god pris, ifall de undwilt gransking.

Till

Tillgången däremot utgjorde, enligt Borgendärernas egna Böcker och efter Staten: 1,229 097 R:d 37 s. 9 rst. nemligen: enligt 1807 årsbok föring 1,179 686 R:d 7 s. och 49 411 R:d 30 s. 9 rst., som seders mera blifwit upptäcka, att wara af Herrar Curatorer benäget uteglönide och orätt afförde.

Till dessa 1,229 097 R:d 37 s. 9 rst. bör läggas hwad 38 Bruf, Sagar och fasta Egenomar bordt af sig fasta, under nio års förvaltning, om de blifwit redligt förwaltade, på sätt med Hall blef öfwerenskommit den 6te Mars 1807, samt Borgendärerne i grund där af wid sammanträdet den 10 i samma månad föreskrifwit hyblomånnen, nemligen för Commissionserna, enligt hwad de förut gjort a 50,000 R:d om året 400 000 R:d — affastningen af 12 Sagar a 100,000 R:d 800, 000 R:d, samt af 18 Brufs och Landr Egenomar a 50,000, 400, 000. Således borde Hallsta Boet, om det redligen blifwit förwaltadt, och icke omenstligt spoleradt, nu wara i tillstånd att äga 2,829 097 R:d 37 s. 9 rst. och sålaktligen, sedan all gäld blifwit betalt, en Behållning af 2 millioner 83,529 R:d 25 s. 8 rst. W:co.

Däremot upptager Couratorernes redogörelse ej mer än följande för försälde lds egendom 970,261 R:d 43 s. 2 rst. för försälde Bruf, Sagar och Egenomar, 442,378 R:d 16 s. för oförsälde Egenomar, 274,000 R:d för orealiserade effecter och utesående fordringar 130,290 R:d 2 rst.; tillsammans 1,816,930 R:d 11 s. 4 rst.; således äfwen i det fallet ändå ett öfverskott af 1,071,361 R:d 47 s. 3 rst., sedan all gäld blifwit betalt.

Daktadt alle dessa yrka Curatorerne likwäl ännu att få försällja ännu oförsälde Egenomarne.

Enligt Curatorernes redogörelse har för den lösa Egenomen influitt följande, nemligen för 61,938 Sk:K 2 Lis:K 16 K jern, blott 527,201 R:d 18 s. 10 rst.; för 1,733 listor spik 18 171 R:d 29 s. 10 rst.; för 119 258 $\frac{1}{2}$ Tolster, Planfor och Bräder, oaktadt Curatorerne dem ådelmodigt försälde, för många gånger under deras rådda värde,

D 3

wärde, 285,555 R: d 18 f. 7 rst.; och för Actier, Brufs- Inventarier, Förlager och indrifsne fördragar 139 332 R: d 23 f. 11 rst.; tillsammans 970,261 R: d 43 f. 2 rst. Sålendes 224 693 R: d 31 f. 1 rst. högre än Wälden som borde betalas.

Då sättes blott genom lösa Egendomens försällning uppstått ett öfwerfott 224,693 R: d 31 f. 1 rst. och då desutom Hallsta Boets fasta egendoms afkastning, ensam varit tillräckelig att betala Boets skulder, så frågas hwarje upplöst och omvändig medborgare om Curatorerne ägde rättighet, att, utan all trängande nöd, försälla de fasta Egendomarne, och det till ett lågt och orimligt underpris?

Det frågas vidare, om icke en sådan despotisme är stridande emot lagar och mensklighet, och om den icke innefattar det gröfsta möjliga wäld, då här till läggas den barbariska medfart, att oaktadt jag alldrig varit bankrutt, och oaktadt jag alltid ägt en betydlig behållning, oansedt Curatorernes egen nytta och wärdeslösa förvaltning, de alldrig gifwit mig något understöd, utan lemnat mig i ätta års tid åt det hårdaste öde, och med flit stält mig, ehuru i denna stund rik, i den bedröfliga belågenhet, att kunna swälta ihjäl? Böra icke dessa omänskliga Curatorer åläggas återställa mig mina fasta Egendomar, som de obehörigt försåldt, blott för att ruinera mig och göra sig själwa rika? och äger jag då icke rätt, att öfwer mig sjelf påkalla allmänhetens ömmaste beaktande och öfwer Curatorerne, mina obarmhärtige fiender och förföljare, hwarje hederlig mans affky och förakt?

Den 13 Januarii 1808, anmälte Commerce-Rådet Björnberg, wid Creditorernes sammanträde, det honom af Kongl. Maj:et blifwit ålagdt att för Creditorerne förklara Kongl. Maj:ets synnerliga önskan, att något forceradt steg icke måtte tagas till försällning af Hallsta Boets fasta egendomar. — Den 26 September 1809, finnes samma näbige önskan förnyad i den dagens Protocol, äfwen som hederwårda Bondeståndets memorial i detta ämne där finnes intagit. — Huru har wäl nu Commerce-Rådet Björnberg fullgjort dessa näbige önskingar? och förtjenar han wäl vidare sin Konungs höga nåd, då han försöljer

en-

en öfkyldig i stället att gå en Konungs billiga, och rättwisa önskan till mötes? när han sjelf tillågnat sig största delen af min lösa och fasta Egendom för wanpris? —

Götheborg den 2 Januarii 1816.

John Hall.

Wenersborg, tryckt hos Johan Qwist, 1816.

Herr Grosshandlaren Hall, som ansåg swaranderne öfwerlygde, att hafwa sökt genom den åtalade Fristen beröfwa honom heder och ära, samt förklara hans medborgerliga namn och rykte; yrkade därför å dem den bestraffning, som i momentet 3 § i Kongl. Maj:ets tryckfrihets förordning den 16 Juli 1812 stadgar.

Som Parterne icke hade något vidare att anföra; så blef efter föregången öfwerläggning afsagt detta

Utslag.

Parterne åligga att wid nästa sammanträde Lördagen den 4 näste sammande Juli, sig åter infinna då Protocollet öfwer hwad i dag förelupit, skall blifwa uppläst till Justering och målet vidare i laglig ordning handläggas.

In fidem.

M. Bring.

U-

Utdrag af Protocollet hållet inför särskilde Rådhus-
Rätten i Göteborg den 4 Juli 1818.

No 22.

Målet som Herrar Grosshandlaren Hall och Handelsman P. Backman instämt emot Herr Commerce-Rådet och Commendeuren Björnberg, Herr Lands-Kammereraren Åkerman, samt Herrar D. Low och D. Carnegie, angående ansvar efter Tryckfrihets förordningen, är igenom Rådhus-Rättens beslut under No 13 för den 30 sistledne Juni, utställt till ytterligare företagande å närmorande dag: och då det samma af sådan anledning nu påropades, inställde sig Herrar Hall och Backman personligen åsvensom Herr Commerce-Rådet och Commendeuren Björnberg; Herr Lands-Kammereraren Åkerman, samt Herr D. Carnegie åro tillstådes; men Herr D. Low var frånvarande, dock bewakades hans rätt af Herr Åkefören Rølleröth, som åsven biträder öfrige Swaranderne i Rättegången.

Efter uppläsande af Protocollet för förre Rättegångs tillfället, som lemnades utan anmärkning, förklarade Parterne, att de icke hade något vidare att tillägga, än det påstående som nu af Herr Handelsman Backman gjordes, att Swaranderne måtte för Innehållet af den åtalade Skriften dömas efter 11 och 12 momenten uti 3 § af Kongl. Maj:ts Tryckfrihets förordning den 16 Juli 1812, jemförd med 60 Cap. 5 § Missgärnings Balken.

Till Jury utnämndes af Rådanberne Herr Majoren och Riddaren Florus Toll; Herr Pastorn Magister Rollinius; Borgaren Rasmus Frenning och Landbruks ibkaren Lars Swenßon i Krogslätt, samt af Swaranderne Herr Commerce-Rådet Broms; Herr Directeur Tranchell; Herr Rådman Ritterberg och Herr Grosshandlaren Gustaf Pryh.

Å någondera sidan war icke någre jäs att anföra, hwarken emot de således af Parterne utsedde eller emot Herrar Håradshöfdingarne Sonnenstein och Högsfeldt; Herr Conrector Rødberg; Herr Magister Kroot

Kroot och Herr Notarien E. Ekman, hwarföre besa senare af Rådhus-Rättens ledamöter ibland Råmnden utseddes.

Sedan till följse af föreskriften uti Tryckfrihets författningen, utan anförde Fål från Råmndens antal på Parternas begäran blifwit utseflutne Herr Grosshandlaren Pryh; Herr Magistern Kroot; Herr Notarien Ekman och Borgaren Frenning. Så war något widare för denna gången icke att anföra.

Utslag.

Herr Commerce Rådet Broms; Herr Majoren och Riddaren Florus Toll; Herr Directeuren Tranchell; Herr Rådman Ritterberg, Herrar Håradshöfdingarne Sonnenstein och Högsfeldt; Herr Pastorn Magister Rollinius; Herr Conrectorn Rødberg, alla härstådes och Landbrukaren Lars Swenßon i Krogslätt warda tillföljse af 5 § i Kongl. Maj:ts nådiga Tryckfrihets förordning den 16 Juli 1812. Härmed förordnades att i egenkap af Jury, pröfwa det förmenta brottsliga uti den åtalade Skriften; och i sådant afseende anmodas de, att nästa Torsdag den 9de dennes Klockan tio förmiddagen sig inför Rådhus-Rätten inställa, för att om förhållandet i Saken blifwa underrättade, och att afslägga den Ed som högstberörde förordning föreskrifwa.

Ut supra.

In fidem.

M. Bring.

Utdrag af Protocollet hållet inför särskilde Rådhus-
Rätten i Göteborg den 8 Julii 1818.

No. 29.

Uti målet, som Herrar Hall och Backman anhängigt gjort emot Herr Commerce-Rådet och Commendeuren Björnberg; Herr Lands-Kammereraren Åkerman, samt Herrar D. Low och D. Carnegie, angående

ansvar efter Tryckfrihets förordningen och hvarom No 22 i Protocollet för den 4de i denna månaden närmare handlar, hade Parterne till i dag blifwit kallade: och wid upprop infinna sig Råranderne personligen och för Swaranderne anmäla sig deras förut under Rättegången nyttjade biträde Herr Ulfshörens Molleroth.

Sedan Parterne blifwit underrättade därom, att orsaken till deras ålagde inställelse i dag varit den, att tvenne af de sifflade Rättegångs dag till ledamöter i Nämnden utsedde personer, nemligen Herr Commerce-Rådet Broms och Herr Majoren och Riddaren Toll af särskilte anledningar ej kunna deltaga uti det samma Nämnd gjorde uppdrag; så tillfades de, att i de afgäendes ställe välja nya ledamöter; hwilket wäl nu också stebde sålunda, att Herrar Hall och Backman utsågo Herr Capitainen och Riddaren E. M. von Sieandt, samt å swarande sidan kallades Herr Commerce-Rådet Petter Pettersson. Och som å ingendera sidan såf anfördes, så blefwo de: Herr Commerce-Rådet Pettersson, samt Herr Capitainen och Riddaren Sieandt, förordnade till ledamöter i den Jury eller Nämnd som kommer att bedömma den åtalade Fristen: och skulle de alltså Fristelligen anmodas: att sig inför Rådhus-Rätten inställa i morgon Kl. tio förmiddagen för att erhålla underrättelse om förhållandet i saken, och att afslägga den i Tryckfrihets förordningen föreskrifne Ed.

Ut supra.

In fidem

M. Bring.

Utdrag af Protocollet hållet inför särskilte Rådhus-Rätten i Göteborg den 9 Juli 1818.

No 33.

I närvaro af Råranderne och Swaranderne förut i Rättegången nyttjade biträde Herr Ulfshörens Molleroth, blef nu påropat målet, som

en-

enligt Protocollet under No 29 förleden gårdag senast före varit, emellan Herrar Hall och Backman å ena sidan, samt Herr Commerce-Rådet och Commendeuren Björnberg; Herr Landskammereraren Åkerman, jemte Herrar D. Low och D. Cornegie å den andra, angående ansvar enligt Tryckfrihets förordningen; hwarwid sig åfwen infann den, till bedömande af åtalade Fristen, walde Nämnd, nemligen Herr Commerce-Rådet Petter Pettersson; Herr Capitaine och Riddaren E. M. von Sieandt; Herrar vice Håradshöfdingarne Sonnenstein och Högfeldt; Herr Pastorn Magister Rollinius; Herr Conrector Johan Rubberg; Herr Rådman Ritterberg; Herr Directeur Tranchell och Landbrukaren Lars Swenßon; hwilka med tu upräckte finger ofslägga den Ed, som 3 Mom. 5 § af Kongl. Maj:ts nådiga Tryckfrihets förordning föreskrifwer.

Herrar Hall och Backman påstå härefter ansvar efter 1sta Mom. uti förut af dem åberopade 5 § i 60 Cap. Missg. Balken.

De i detta mål hållne Protocollet, en kort Fristelig sammansättning af målets beskaffenhet och Rätt, den åtalade Fristen jemte med Ja och Nej särskilt utmärkte voterings sedlar, blefwo öfwerlämnade åt Nämnden, till hwilkens beswarande framställles denna fråga: Är Fristen brottslig efter det lagens rum, Råranderne åberopat? hwarefter Rådhus-Rättens ordförande och ledamöter asträdde.

Sedermera och efter det Rådhus-Rättens Ordförande och ledamöter på gjord anmälan at Nämnden stadgat sitt omdöme i saken, åter sammanträdde, tillfamnagafs, att frågan blifwit beswarad med ser Nej och tre Ja, emot hwilket Nämndens beslut Hall och Backman anmälde misnöje.

Herr Ulfshörens Molleroth påstod, att Hall och Backman borde genast träda i häkte, sedan de nu icke allenast äro sakre till ansvar för brott efter 60 Cap. 5 § 1 mom. Missg. Balken, utan åfwen till Resconvention för en derefter obehörigen bestämd angifvelse; hwilket af Hall och Backman till Domstolens pröfning hemställles.

E 2

Ue

Utslag.

Med hufvudsaken villt Rådhus-Rätten pröfva huruvida Hall och Backman böra äldggas att träde i fängelse eller ej.

Ut supra.

In fidem.

M. Bring.

Utdrag af Protocollet hållit inför särskilde Rådhus-Rätten i Göteborg den 14:de Julii 1818.

No. 42.

På kallelse wore nu tillstädes Herr Afsefor Røllerøth, samt Großhandlaren Hall och Handelsman Backman, för hvilka Rådhus-Rättens Protocoller justerades i det under No 33 i Protocollet för den 9de dennes anmärkte mål, som de senare instämt emot Herr Commerce-Rådet och Commendeuren Björnberg; Herr Lands-Kammereraren Åkerman, samt Herrar D. Low och D. Carnegie, angående ansvar efter Tryckförelser författningen.

Sedan Parterne blifwit utviste, stannade Rådhus-Rätten uti det beslut, särskilt fattade Uslaget innehåller, hvilket Utslag för parterne nu förefallade, affades, hwarefter Hall och Backman deremot anmålde missnöje, som på deras begäran antecknades; och må det i anledning af Parternes nu derom gjorde anhållan, wara dem tillåtit, att besordra till Trycket de i detta mål hållne Protocoller och meddelade Uslaget.

Ut supra.

In fidem.

M. Bring.

Särs

Särskilde Rådhus-Rättens Utslag uti det till Rådhus-Rättens omedelbara pröfning instämde mål, af Großhandlaren John Hall och Handelsman P. Backman härstädes, emot Herr Commerce-Rådet och Commendeuren N. Björnberg; Herr Lands-Kammereraren J. M. Åkerman, samt Herrar Großhandlarna D. Low och David Carnegie, äfwen härstädes, med påstående om ansvar efter 11 och 12 momenten uti 3 § af Kongl. Tryckfrihets författningen den 16 Juli 1812 jemförd med 60 Cap. 5 § 1 momentet Missg. Balken, för det Svaranderne skolat uti en från Tryckeriet härstädes utgången skrift, sådt skada Hall och Backman till deras ära och medborgerliga anseende; i hvilket mål parterne blifwit hörde och sig förklarar, på sätt de hållne Protocollerne utvisa; äfwen som den till skriftens bedömande utsedde Jury eller Råd med 6 Röst mot trenne Ja besvarat frågan: huruvida den åtalade skriften wore brottslig efter de af Rånderne öberopade Lagens rum. Gifwit å Rådhuset i Göteborg den 14:de Juli 1818.

J följde af det yttrande den i målet utsedde och tillförordnade Jury afseminat blifwa Herr Commerce-Rådet och Commendeuren N. Björnberg; Herr Lands-Kammereraren J. M. Åkerman, samt Herrar D. Low och D. Carnegie af Rådhus-Rätten rättvisligen skickade från det å dem yrkade ansvar i målet; äfwen som Großhandlaren J. Hall och Handelsmannen P. Backman för deras öfwerdrifna påstående, i skämte 60 Cap. 2 § Missg. Balken sakfallas att hwardera böta 13 R: d 16 sk. och förklarar Flydige, att å framdeles dertill utsättande dag afbedja sitt brott offentligent inför Rätta; dock warde detta Utslag till följe af 8 och 9 Momenten uti 5 § af Kongl. Maj:ts nådiga Tryckfrihets förordning den 16 Juli 1812 underståle Kongl. Maj:ts och Rikets Höglof. Kongl. Götha Hof-Rätts pröfning; och äger den missnöje, att sjelf eller genom laga ombud till högbemänte Hof-Rätt ingifwa sine besvär Kloes

En före Tolf å måndagen den Tredje (3) nästkommande Augusti, med särskild förbindelse för de pligtsfällde, att i hufvudsak bifoga en af 2ne män en för begge och begge för en ingångne, samt till vederhäftigheten behörigen styrkt borgen för de dömda böter; hvilket till efterrättelse ländes. At och Dag föreskrefne.

På Rådhus, Rättens wägnar

Efter förordnande

A. W. Tullgren.

z. n.

M. Bring.

Enligheten med Original Protocollerne intyga

C. H. Smedberg,

Lars S. n. Winnell.

Tit. Höglofl. Kongl. Götha Hof-Rätt.

En händelse att hitintills utan exempel i Göteborg; så grym i sitt slag, att menniskohjertat därför ryser, har äfwen rågat måttet af de ogerningar icke sällan der begås, och de olyckor och förförljelser wi till så öfwerdrifwit hög grad, uti många år offtyldigt lidit, att wi nödgas uti djupaste ödmjukhet begagna särskilde Rådhus-Rättens hänvisning, för att vinna Högwälbörne Herr Grefwen, Presidenten och Commendeurens, samt Höglofl. Kongl. Hof-Rättens högrättwisa uphåswande af berörde Rätts sällsamma åtgärder och bifogade Utslag Ultra A; till hwilken ända wi så den åran ledsaga till vederhäftigheten, behörigen besyrt Borgen för de böter wi blifwit dömda att betala.

Så swårt det onskeligen är, att wara blottställd för menniskors utta, och oblidat ömdöme, så lyckligt är det ändå, att lagarna icke förundt wåre förföljare magten, att wärkställa Projectet till en så grym som oförtjent Dom, innan den blifwit af Högwälbörne Herr Grefwen och Presidenten, samt Höglofl. Kongl. Hof-Rätten sanctionerad och antagen, hwarföre wi också uti saggunnige och rättwisa medmenniskors ömdöme icke lida utan twärtom beklagas.

Huru-

Huruledes wåre förmenta Brott tillkommit, antingen igenom ett fient beräknat och wärkställt försåt, eller Slarfaktighet på Trycket, hwaraf såväl Jurya som Domstolen blifwit misledd, kunde wi så mycket mindre i början af Rättegången upträda, och misstränka, som wi sjelfwe derom woro fullkomligt okunnoge; och hwarfen wåre anklagare uti Gensträngarne eller Fristeliga anföranden angifwit att wår Skrift blifwit tryckt och fringspridd år 1815, utan fast hållre efter det den finnes daterad den 2dra Januarii år 1816 samma dag libellen till Rådhus Rätten blifwit ingifwen; Protocollet för den 30 Junii uptager då Herr Åkeför Noller roth inlemnade den åtalade med falskt årtal försedde tryckte Skriften, att han tillika muntligen anmält att den blifwit tryckt år 1815? — Om Herr Åkeför Noller roth verkligen haft ett sådant yttrande, så har det säkert varit så tytt, och förbergat, att ingen mer än Protocollsföranden kunnat höra denna falska angifwelse, som stude bereda wår offtyldiga bes straffning, och wåra anklagares besfrande; men då hade det icke undgått wår upmärksamhet den 4 Julii, då nämde Protocoll justerades; orsaken hwarföre Protocollet för den 30 Junii blef of tillställe, sedan Domen war ofskunnad och Rättegången slutad, då likwist Protocollerne för de sednare dagarne of i behörig tid lemnades, må renstrifwaren uplysa; wist och fant är, att wi alldrig hört en sådan falsk angifwelse framförd, hwarfen af wåre anklagare, eller deras nyttjade Rättegångs biträde, som Protocollet nu framställer, hwarföre wi också icke kunde bemöta den, än mindre därför yrka laga ansvar; då wi woro okunnoge om angifwelsen, att intill dess Rådhus-Rätten igenom Utslag den 4 Julii, utan föregående ransafning, förklarade Skriften wara brottelig, och under Tryckfrihets Laggen, endast och allenast för det den blifwit tryckt och fringspridd året för än den war daterad, och inlemnad till Rådhus Rätten; genast på sätt Protocollerne för den 4 och 8 Julii uplysa; anmälte och bewiste wi då Rådhus-Rättens misstag, och den origtiga grund, hwaruppå Rådhus-Rätten satat sitt Utslag om Skriftens brottelighet; denna oförutsedda och oerhörde Surprice, hade likwist kunnat förekommas, om Rådhus-Rätten gjort sig mödan, att uti ett så wigtigt ämne, undersöka händelsen, eller åtminstone framställa den frågan innan Utslaget sättes, huru Skriften kunnat tryckas 1815, när den finnes daterad och understrifwen den 2

Ja

Januarii 1816; då händelsen som troligen skulle hållas förborgad både för oss och Domstolen kunnat upptäckas, antingen den tillkommit igenom försåt eller Starfaktighet; den hade likwisst icke borde efter vår Tankar offhålla Rådhus-Rätten, att på vår anmälan den 4 Julii och ingifna bewis den 8de, nämre ransaka och utveckla verkliga förhållandet, innan Skriften och de falska angifvelserne den 9 Julii öfverlämnades såsom brottslig till Jurys bedömande, enär lagen tillåter och ålägger Domstolar, att på nya skäl förändra deras fattade beslut, hvilket ofta inträffat uti våra öfrige mål på sätt hållne Protocolleterne deruti witsorda.

Herr Boktryckeri Directuren Norbergs afgifne berättelse, och ingifne bewis, ehuru ofullständigt intagne uti Protocollet för den 14 Julii, wittna likwisst derom att Skriften icke blifwit tryckt, eller skulle ifrån Trycket utgifwas, för än den 5 Januarii 1816, och således 3:ne dagar efter det den blef till Rådhus-Rätten ingifwen; den hant likwisst icke tryckas till den annonserade dagen, oaktadt deruppå arbetades om nåttern, före än sent på aftenen då ganska få exemplar ifrån Trycket utgafs; blifogade annonce litr. C & D införde uti alla Götteborgs Tidningar för den 5 Januarii år 1816 uplyser också ganska bestämt, att samma Skrift icke förrän samma dag den 5 Jan. kunde wara tryckt och finnas till afsalu på anwiste Ställen.

En inbunden bok, som inneslöt alla Skrifter, hvilka år 1816 blifwit hos Herr Directuren Norberg tryckte, hwaribland den åtalade Skriften äfwen fanns, inlemnades af nämde Directeur, på sätt des blifogade bewis omtalar, den 14 Julii till Rådhus-Rätten, uplyste äfwen att den åtalade Skriften eller anmärkningarne öfwer Herrar Curatorers Redowisning för Hallsta Boet verkligt blifwit tryckt år 1816, och att riktigt åtal uppå det deruti förwarade Exemplar finnes åsatt, men icke år 1815 på sätt man med förfallade exemplaren sökt styrka; då Protocollet för den 14 Julii icke omtalar denna Bok, som likwisst blifwit exhiberad, ej eller uptager vår anhållan, att den måtte få åtfölja underställningsacten äfwen som hwad Norberg uti des afgifna berättelse till vårt försvar widare

dere anmält, så nödgas wi uti djupaste ödmjukhet samman under litr. E blifoga såsom fullkomligt bewis uppå vår ofskuld; hvilket också än mer styrkes med tryckta förteckningarne litr. F & G på de Böcker, och Skrifter som på Boktryckeriet ären 1815 och 1816, blifwit tryckte, hvilka wid hwarje års slut aflemnas till åtföljande Auctoriteter; dessa förteckningar bewisa äfwen att Skriften icke blifwit tryckt år 1815, utan år 1816.

Då nu alla dessa bewis uppå vår ofskuld, woro Rådhus-Rätten inlemnade, innan Domen afkunnades och Rådhus-Rätten tillika dagarne förut, uti såfärlte Redogörelse twisten, undersökt och witsordad, de swåraste Puncter uti våre anmärkningar, som bewisa att våre anklagare af Hallsta Boets medel begagnat 250 Tusende R: d B:co, för att betala föregifne Skulder som hwarken warit bewakade eller tillbömda, hwarföre wi nu med rätta återfordra nära 40 Tunnor guld i Riksgälds Seblar; äfwen som att deras hållne Böcker befinnas öfverforsade, utfuddade, och så ofta förändrade, att de slutligen blifwit oläslige på sätt Protocolleterne för den 10, 11te och 14de Julii litr. H, I, K, innehålla, nemligen, såsom deruti orden lyda: Då Råranderne påkallade Rådhus-Rättens Wittsord; om beståffenheten af dessa memorialer, så blef efter föregångens öfverläggning, inom Rättens ledamöter, witsordad, att Anteckningarne i hwarje af dessa Memorialer, finnes på mångfaldiga Ställen öfverforsade och ändrade, och de utförde Summor i betydlig mån, än högde, och än minskade, samt att wiså utföringar, härigenom blifwit mycket swåra att läsa, och wiså alldeles oläslige; — i följe hwaraf också Rådhus-Rätten enligt blifogade Utslag för den 17 Julii litr. L förbjodt Curatorerne wid laga ansvar att widare försällja någre af Boets annu i behåll warande tillhörigheter, så war äfwen tillräckligen uplyst att ingen ting blifwit sagt uti våre anmärkningar, och den åtalade Skriften, som icke öfverensstämde med Sanning, och att den så mycket mindre förtjenar at brännas af Skarprättaren, som erfarenheten wisar, att kunbördrandet af Herrar Curatorers brottsliga och straffvärda förhållande, sedt allt för sent, för att hindra dem, att verkställa deras ogärningar.

Ende wi nu således i djupaste ödmjukhet fått framställa och bewisa vår ofskuld, och att vårt förmenta brott grundat sig på falska angifvelser,

ser, och falska bewis, som i anseende till en förhastad och ofullkomlig ransökning, icke kunnat af Rådhus-Rätten pröfwad, innan wi redan ofröjdligt wore dömda brotteliga, och öfwerlemnade till Juryn, så är wist öfwerfröjdligt för att så den stränga och oförtjenta underställda Domen ögillad, att äfwen anmäla de Rättegångs fel och olagligheter, som här förutan blifwit begagne:

1:o Att målen emot Parternes wissa och bestridande blifwit åtskilde, hwarigenom händt, att wi som bewist hwad wi anmärkt emot Curatorernas förvaltning, skulle straffas, och Curatorerne frikännas, för ansvar, för det de uti en Småbesträftelse falskeligen utspridt i kring hela Riket, att wi wore afwit, galna, bestraffade boswar och derföre borde anses i samhället såsom äreståndare.

2:o Att Rådhus-Rätten, med Ränneedom af den med Råmnerns Rättens Dom, uplyste Sanning, att Herr Håradshöfdingen och Råmnerns Präses Sonnenstein förut, såsom Domare, med målet tagit besattning, icke bordt wälja än mindre tillåta honom att i egenkap af Juryn, icke bordt wälja mål; särdeles sedan jag hast anmärkt jämwet, icke åter öfwerwara detta för den 4 och 14 Julii omtalar, utan i behörig såsom Protocollerne för den 4 och 14 Julii omtalar, utan i behörig tid och ordning, då framställde frågan af mig borde beswaras, och efter det Herr Backman för sig swarat, att han emot de walda ledamöterna till Juryn intet jäf påminte sig att hafwa; hemställte jag likwist om Herr Håradshöfdingen Sonnenstein, som förut såsom Domare öfwerwarit målet, icke må anses jäfwug, att dermed nu taga Besattning; ordfaken, hwarföre denna Hemställan icke fått rum uti Protocollat för den 4 Julii, ehuru af Domstolen witsordat den 14, må hela ransökningen uplysa; jag yrkar allerödmjukast att höggünstigt afseende nu derå måtte göras.

3:o Att Herr Rådman Kitterberg såsom ledamot af Auktions-Rammaren och war mederspart uti Redogörelse twisten, bort jäfwa sig sjelf, enär detta förhållande hwarken blef af Rätten eller Parter erindrat.

4:o Att wåre tryckte anmärkningar emot Herrar Curatorers Redogörelse, icke kan, eller bö, ställas under Jurys bedömande, då wi icke ansvara för annat än Skriftens innehåll och icke för ett derå utfatt falskt årtal då Skriften blifwit tryckt.

5:te Att alla handlingar, och synnerligen Råmnerns Rättens Protocoll, af den 10 Sept. 1816, som åtföljde min Backmans Stämning, icke blifwit Juryn tillställt tillika med den åtalade tryckte Skriften, hwaraf endast stympade meningar blifwit i Protocollat för den 30 Juni intagne, då hwarken berättelsen eller Protocollat blifwit Juryn föreläste i Parternes öfwerwara, som likwist bör se, för att undanröja misstankar, för de misbruk som äfwen i den wägen skulle möjeligen kunna föröfwas, för att misleda Juryn till origtige öfwerlyggheter — Så wåga wi uti djupaste ödmjukhet äfwen klaga deröfwer, att Juryn om målet icke sådt den fullkomliga Ränneedom den bordt äga, och att icke frågorna särstelt blifwit framställdt om war Brottslighet.

Det lär icke undgå Höglofl. Kongl. Hof-Rättens upmärksamhet att äfwen Protocollat för den 8 Julii, som till en början updagade war ofuld, icke blef Juryn lemnad, förr än långt efter det Rätten stilde sig ifrån Juryn, då jag Backman uti särstelt rum, derom wärdt påstående, sedan jag efter till Domstolen framställd fråga underdrattades, att detta Protocoll icke blifwit Juryn tillställt.

6:o Att wi uti Rättegången blifwit öfweritade och laglige Rättegångs förmåner of betagne, på sätt Protocollat och sällbe Uslagen för den 30de Juni 4, 8, 9 och 14 Julii wisa, hwarföre wi uti djupaste ödmjukhet fullfölja wåre anmälda misnöjen; på dessa med bewis styrkte Sanningar, wåga wi uti djupaste ödmjukhet anhålla om Högwålborne Herr Grefwens, Presidentens och Commendeurens, samt Höglofl. Kongl. Hof-Rättens högrättwisa och höga beskydd på sätt, att Domen ex incommunicato, ogillas, och målet till ny undersökning åter förwises, samt att wåre onklagare och deras Rättegångs blitråde lagligen straffas, efter 60 Cap. Misgernings, samt 15 Cap. 14 § Rättegångs Balken.

Skutelligt utbedja wi oss del af Höglofl. Kongl. Hof-Rättens Voteringss Protocoller för att befordra dem till Trycket.

Med djupaste wördnad framhärda wi

Högmålsbarne Herr Grefwens, Presidentens och Commendeurens,

samt

Höglofl. Kongl. Hof-Rättens

Allerödmjukaste Tjenare

John Hall. Pehr Backman.

Lit. Höglofl. Kongl. Götha Hof-Rätt.

Huru lagarne skapas, enstilt och allmän säkerhet wärdas, framställer den händelse, hwaröfwer wi klagat, och än ytterligare måste klaga, för att undgå att blifwa ett grymt och ofsydbigt Offer. Det måste alltid blifwa orroligt, att i ett land där lagar finnas, och förnuft och samwete leda våra gärningar, människo förderfvet funnat stiga till den grad af Dycksalighet, som vårt Exempel och ofsydbiga lidande i Götheborg framställer. Wi hafwa uti ett särskilt mål wifst huru ofsydbigt wi blifwit dömda att mista åran och jemte 66 R: d 32 f. böter offpas med 4 dagars watten och Bröd m. m., för det ett falskt årtal blifwit, antingen igenom weberbörandes föranskaltande, eller wårdslösheit på Trycket afatt en Skrifte, som tre dagar före än den blef tryckt, inlemnades Skrifwen till särskilde Rådhus-Rätten i Götheborg — hwars innehåll till så stor del af samma rätt redan blifwit witsordat, som undersökningen hunnit avancera; detta ifrån det förra skildra mål framställer den obegripeliga möjlighet, att Herrar Curatorer för Hallsta Boer, som sjelfwe erkänt att de författadt, låtit trycka och med Götheborgs Eldningar fring hela Riket sprida en Smådestrift som falskelligen förklarade oss i samhå-

let

let, för afwita, igalna, dömda Boswår, och åresfånbara, skulle kunna fritännas ifrån ansvar, och wi anses sydbige latt böta 26 R: d 32 f. Bico, samt att göra våra wedersparter offentlig abön för det wi wägar lagligen tilltala dem, för deras straffwärda förhållande.

För att wisa huru ofskulden blifwit straffad och den brottsslige skuld, så wi nu begagna den hänwising oss blifwit lemnad och uti djupaste ödmjukhet anhålla om Högmålsborne Herr Grefwen, Presidenten och Commendeurens, samt Höglofl. Kongl. Hof-Rättens högrättswisa ogillande af särskilde Rådhus-Rättens uti detta mål meddelte underlit. A bifogade Dom; till hwilken ända wi så den åran ledsaga till Wederhäftigheten behörigen bestyrkt Borgen för dömda Böter lit. B.

Huruledes jäfwooge Domare blifwit walde till ledamöter af den utförade Juryn, och mig Hall förnekar, att anmäla de jäfs anmärkningar jag den 4 Julli framställte i afseende uppå Herr Hårabshöfdingen och Råmnens Präses Sonnenstein, samt de lagstridiga åtgärder Domstolen wldtagit igenom målens årtilljande för att afhålla Juryn ifrån en fullkomlig kännedom af målen, såväl i afseende till selande Protocoller som och handlingar, wifor Protocollerna uti det mål som blifwit skildt ifrån detta, hwarföre wi uti djupaste ödmjukhet uti detta mål åberopa hwad wi uti det andra haft åran anföra och bewisa, för att undwika att uprepa hwad förut blifwit anmält och bewist, som äfwen blef gjort i afseende på detta mål, hwarföre också detta mål allbrig särskildt blifwit handterat ehuru Protocollerna som utsluta våra anmärkningar och Domstolens deröfwer lemnade witsord, derom ingenting nämner.

Utaf hwad skäl oss blifwit nekadt den 14 Julli innan Domarne affades, och efter det Herr Directeur Norberg tillåts att så afgifwa sin berättelse med åtföljande bewis uppå vår ofskuld det begärte och oss verkelligen meddelte ehuru i Protocollat för samma dag, alldeles utslutne, witsord, att Råmnens Rättens Protocoll och Uslag för den 10

§ 3

Sept.

Sept. 1816 åtfölgt stämningen eller första Skriften och ibland handlingarne exhiberad hos Domstolen förvarades, kunna vi icke utgrunda om icke för att derigenom dölja den sanningen, att Juryn utaf denna handling icke sått del likasom vi också någas uti djupaste ödmjukhet beröfwer klaga, att vårt Skriftliga Anförande, samma dag hvarken blifwit i Protocollet intagit eller exhiberat kunnat återås, hvarigenom hant att författaren till den åtalade Species Facti blifwit okänd, hvarföre jag Backman oskyldigt blifwit mistänkt, endr åfwen Herr Halls första anförande som updagat i det afseende min oskuld, blifwit utur Protocolterna för detta mål uteslutt; när sjelfwa Skriften eller så kallade Species Facti deruti ordagrant blef intagen, så hade åfwen de Skrifter bort intagas som bewiste att jag Backman, hvarken författat eller låtit trycka den Skriften som förledd Herrar Curatorer för Hallsta Boet att igenom en Smådestrift i Samhället falskeligen föreställa mig för en galen och oreblig menniska, m. m.

Om Herrar Curatorer icke saknat ståt att särskilt yrka ansvar för våra anmärkningar emot deras Redogörelse, så hade de icke låtit den siben passera inom hwißen åtal bordt göras.

Protocolterne uti Redogörelsetwisten för den 10, 11, 14 och 17 Julii bilagde uti det andra målet, wisa att Auktions Kammaren och dess ledamöter äro våra Weberparter och att Herr Rådman Ritterberg således varit jäfwug, att med detta mål toga besattning — hvarföre han bordt spara sin öfwertalande organ att föreställa målet för de öfrige af Juryns Herrar ledamöter utur en alldeles förwänd synpunkt.

På dessa och i andra målet anförde Skäl waga vi allerödmjukast hoppas, att då så många Rättegångs fel och olagligheter blifwit begångne, åfwen så detta mål återförwist till ny undersökning och bedömande,

Wi

Wi utbedja oss åfwen del af Höglof. Kongl. Hof-Rättens voterings Protocoller, för att så dem till trycket befordrade.

Med djupaste wördnad hafwa wi äran framhärda

Lit. Höglof. Kongl. Hof-Rättens

Allerödmjukaste Tjenare

John Hall. Pehr Backman.

Likalybande med originalen betyga

C. S. Smedberg.

Lars Sam. Wimmell.

Ödicheberg, tryckt hos Sam. Norberg, 1818.